

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg;
Ds. L.W. van der Meij, Alphen a.d. Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Een danklied over geven en nemen

„De HEERE heeft gegeven, en de HEERE heeft genomen; de Naam des HEEREN zij geloofd!”

Job 1 : 21b.

't Wekt altijd weer onze verbazing: een zingende Job bij het graf van zijn kinderen. U weet -, onheilsboden zijn gekomen. De eerste heeft gebodschapt dat alle runderen en ezelinnen zijn geroofd door Sabeërs. De tweede kwam met het bericht dat al de schapen zijn getroffen door hemelvuur. De derde snelde toe met de mededeling dat alle kemelen door Chaldeen zijn gestolen. De vierde bracht de meest droevige boodschap: Job, al uw tien kinderen, ze zijn omgekomen, levenloos gehaald onder het puin vandaan. Toen, toen is Job gaan zingen. O zeker -Job scheurde zijn mantel en schoor zijn hoofd: tekenen van grote droefheid. En hij viel op de aarde en boog zich neder. Doch die nedergebogen Job is gaan zingen. Hij looft de Naam des Heeren, de Heere Die gegeven had en Die genomen heeft.

We zijn op de dankdag samen geweest in het huis des Heeren om de Heere te danken voor alles wat Hij ons heeft gegeven. Job zegt het terecht in zijn lied: al wat hij had, was gegeven. Hij wijst heen naar zijn geboorte. Toen hij geboren werd, had hij niets. „Naakt”, zo zegt hij, „ben ik uit mijner moeders buik gekomen”. Dus al wat Job had, was hem gegeven. Alles was gave Gods.

't Gaat er niet om of we rijk zijn of minder rijk, of we veel hebben of niet zo veel. Dit is het belangrijkste of we zien dat wat we hebben gave Gods is. De tijdgeest en ons Gode-vijandige vlees willen ons anders leren. Alles zou te danken zijn aan ons presteren, aan ons kunnen en kennen. Het diepste streven van ons hart is ook om Gode gelijk te worden: onafhankelijk, almachtig. Tegenover de leugen stelt Gods Woord de waarheid. We zijn en we blijven diep afhankelijk. God moet het leven, dat Hij gegeven heeft, van moment tot moment onderhouden. Dezelfde almachtige handen die mij gemaakt hebben, moeten onder mij blijven, anders val ik terug tot stof.

't Is Gods Geest Die dat doet oplichten. Waar wij blind voor zijn, geeft Hij ogen voor om te zien. Dan wordt het danklied geboren, het lied waarin God centraal staat vanwege al wat Hij heeft gegeven.

Dat lied wordt voller, rijker, dieper. Naarmate wij leren verstaan dat alle gaven Gods genadegaven zijn.

De Geest legt het open dat wij geen recht meer hebben op Goddelijke onderhouding. Alles tot zelfs één slok water, tot zelfs het koekje bij de thee hebben wij verbeurd. God kan ons alles rechtens onthouden.

Hoe kan God dan God blijven door ons zoveel te geven? We hebben vandaag toch overvloed aan alles? Waar ontbreekt het ons eigenlijk aan?

God blijft God. Vanwege Jezus Christus. God heeft aan Hem alles onthouden. Hij Die recht had op Goddelijke onderhouding omdat Hij zondeloos was. Maar Hij is tot zonde gemaakt. Daarom Hij in de woestijn der ver-

zoeking hongeren. Daarom Hij aan het kruis op Golgotha dorsten.

God heeft Zijn Zoon moeten overgeven, Jezus Christus heeft moeten hongeren en dorsten, opdat de Heere u zou kunnen laven en verzadigen.

Het mag u niet ontgaan dat Job in zijn danklied uitdrukkelijk spreekt van de HEERE. De HEERE heeft gegeven, de Naam des HEEREN zij geloofd. De HEERE is de Verbondsgod Die op grond van het werk van de Verbondsmiddelaar, Jezus Christus, Job had gegeven. De HEERE Die als Vader voor Zijn kind Job had gezorgd.

Och als blinde, onwedergeboren mens meen ik dat alles vanzelfsprekend is, dat ik rechten heb. Maar bij de ware christen wordt het anders en is, tenminste als hij niet van zijn plaats af is, het anders. Die verkeert in verwondering om alles wat de HEERE heeft gegeven. Die keert weder tot de HEERE met al wat Hij gegeven heeft, om voor Zijn aangezicht het loflied te zingen: de Naam des HEEREN zij geloofd!

Evenwel - Job zingt niet alleen van een geven door de HEERE, maar ook van een nemen door de HEERE.

We weten het: satan heeft de slag verloren. Job geeft bewijs dat hij de Heere niet dient en vreest om er zelf beter van te worden. Niet Job staat centraal, maar de Heere. Hij dient God om God. Hij heeft de Heere lief met kinderlijke liefde. Hier openbaart zich waarlijk de vrucht van de wedergeboorte, van het herstellende werk door de Heilige Geest. Want hier is niets van Job of uit Job als hij zijn lied zingt wanneer hem alles ontnomen is.

Bij ons, van ons, uit ons gaan wel andere dingen blijken als de Heere ons iets ontnemt. We spreken er maar niet over als de Heere ons alles zou ontnemen wat we hebben. Hoe kunnen wij de Heere dienen terwille van onszelf. Heel die dienst kan een godsdienst zijn waarbij wij zelf in het middelpunt staan. We dienen als knecht; we werken om rechten te laten gelden. God moet zegenen; God moet helpen; God moet in de hemel brengen. De arbeider is toch zijn loon waard?

Als God ons dan iets onthoudt of als Hij ons iets ontnemt dan kan het gedaan zijn met onze godsdienst. Dan kan de vijandschap tegen God opspuiten uit ons hart. Dan kunnen we met gebalde vuisten tegenover God komen te staan.

Zo is ons hart nu. We zijn geen vrienden of kinderen meer van God. We zijn Gods vijanden. Als God ons iets ontnemt - onze gezondheid, of oogst, of ons geld, onze welvaart, ons geliefd kind, of vader of moeder, of vrouw of man, dan kunnen we briesen van vijandschap. God beantwoordt niet aan onze verwachting. God gaat wegen die naar mijn gedachte totaal verkeerd zijn. Als er een God zou zijn.....

Er zijn er die ten dode toe verschrikken als zij de vijandschap tegen God in hun hart bemerken. Ze menen nu voor eeuwig verloren te moeten gaan. Nu dat zijn de strikken van satan, die niets liever wil dan ten verderve voeren. Dat u met Asaf gaat belijden voor Gods aangezicht: ik ben een groot beest bij u. Ja - als mijn hart opgezwollen was, en ik in mijn nieren geprikkeld werd, toen was

ik onvernünftig en wist niets! Dan moet u ook weten dat het Evangelie zegt dat vijanden met God verzoend worden om niet!

Weet u - als God gaat nemen in mijn leven dan zal het gaan blijken of ik het geven door de Heere wel recht heb leren verstaan. Ik kan er verstandelijk van overtuigd zijn dat alles wat ik heb gegeven goed is, en 't is met de mond zo uitgesproken. Maar 't zal in druk en in tegenspoed wel moeten blijken.

Job zingt in zijn lied over geven en nemen. Hij looft de Heere vanwege geven én nemen. Hij had geleerd dat geven en nemen beide zijn naar Gods vrijmachtig welbehagen.

Neen - ik bedoel hier niets om te lossen. Ik kan hier niets verklaren. Hier is het wonderwerk van de Heilige Geest Die leert zingen als gegeven én als genomen wordt. En dan zeg ik: zingen in voorspoed is al even wonderlijk als zingen in tegenspoed.

Dat gaat niet buiten het leren om van onze rechteloosheid, van ons waard-zijn dat ons alles wordt ontnomen. Gaat het ook u verbazen dat u nog niet alles is ontnomen?

ds. v.Z.

Van de Redactie

We ontvingen per bank een gift van f 100,- voor de school van Dundas en Hamilton van J.E. De penningmeester van de Chr. Geref. kerk te Zeist deelde me telefonisch mede, dat er in de dankdagcollecte aldaar een gift van f 500,- voor de school in de collecte was. Dat is verrassend. Voor alles hartelijk dank.

B.

Van de administratie

Het was deze keer helaas erg rustig bij de administratie. We ontvingen de opgaven van 2 nieuwe abonnees en een gift van f 10,-. Hartelijk dank hiervoor.

We ontvingen het blad bestemd voor Fr. Nipperus, Begoniastraat 18, 9713 NC Groningen, retour met de mededeling „verhuisd naar elders!” Wie weet het nieuwe adres van de fam. Nipperus?

Zoudt u het ons willen doorgeven? Bij voorbaat hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Ds. M.C. Tanis

Op 6 november j.l. was het 35 jaar geleden, dat onze vriend en mederedacteur van ons blad te Urk bevestigd werd in het ambt van dienaar des Woords. Enkele dagen tevoren was hij in het huwelijk getreden. Beide dagen vol herinnering werden in besloten kring herdacht. Vandaar dat we op deze bescheiden wijze van onze belangstelling blij willen geven. De Heere moge hen samen met hun kinderen en kleinkinderen nog vele jaren in Zijn gunst sparen en onze vriend nog vele jaren bekwamen om nog tot zegen te mogen arbeiden. Dat geldt de plaatstelijke gemeente maar ook de kerken in het algemeen. Ds. Tanis neemt een belangrijke plaats in in ons kerkelijk leven. We hopen ook, dat onze lezers voortdurend weer artikelen van zijn hand in ons blad zullen kunnen vinden. We houden er ons van overtuigd, dat we spreken namens alle vrienden en lezers van ons blad.

B.

Voor u gelezen 24.

De Wekker van 15 maart 1935.
(Uit de Pers).

Nieuwe Conventikelen

In de 18e eeuw en den aanvang der 19e kende ons Vaderland het conventikel-wezen. Men kwam in kringen bijeen om elkander te stichten uit Gods Woord en te bespreken den droeven toestand der Kerk. Men zag zich daartoe genoodzaakt, omdat de Kerk, waartoe men behoorde niet voorzag in de geestelijke levensbehoeften. Dat men iets dergelijks in de Geref. kerken van Nederland in 1934 zou zien opkomen zal velen verwonderen. Er is naar aanleiding van de invoering van de uitbreiding der "eenige gezangen" een Ger. vriendenkring gevormd, die een zeker conventikel-wezen voorstaat omdat zij, die tot deze kring behoren in de Kerk waartoe zij behoren, niet bevredigd worden. Wij geven hieronder het "Accoord van Gemeenschap" van deze kring.

Wie met opmerkzaamheid het Kerkelijk leven van de laatste jaren heeft gade geslagen zal moeten erkennen, dat hier de vinger op vele wondenplekken wordt gelegd. Wij voor ons zien hier weer de lijn van A tegen B, die ondanks 1905 in vele gevallen in de Geref. Kerken nog scherp tegenover elkander staan. In zekeren zin achten wij dit accoord een bewijs, dat het antwoord van onze Synode aan de Geref. Kerken op een bepaald punt gerechtvaardigd wordt door de leden van de Geref. Kerk zelf.

Men leze en oordeele:

Accoord van de onderlinge gemeenschap van de Geref. Vriendenkring in Nederland.

Art. 1. Wij hebben de Geref. Kerken lief en bijveren ons, krachtens het ambt der geloovigen het goede voor haar te zoeken, met gebruikmaking van alle ten dienste staande middelen, die in overeenstemming met Gods Woord zijn, en de grenzen van het ambt aller geloovigen niet overschrijden.

Art. 2. Wij constateren dat zich in de Kerk voordoen de droeve verschijnselen van deformerende factoren, waardoor zoowel leer als leven ernstig bedreigd worden.

Art. 3. Wij zien allereerst het verschijnsel van wereldgelijkvormigheid, als daar zijn:

- a. ontheiliging van den Rustdag;
- b. meedoen aan wereldsche vermaken;
- c. overdreven sportoefening;
- d. bezoeken van schouwburg en bioscoop;
- e. modezucht en conversatie met wereldsche kringen;
- f. zondige huwelijkspraktijken;
- g. cultuurverering, enz.

welke zonden door velen niet als zonden gezien en erkend, doch goed gepraat worden.

Art. 4. Wij noemen verder het verschijnsel van oppervlakkigheid, in den godsdienst, als daar zijn:

- a. verachting van de dienst des Woords;
- b. sleur in het kerkgaan en toetreden tot het H. Avondmaal;
- c. gemis aan zondekennis;
- d. valsche gerustheid;
- e. uitwendig steunen op het verbond, zonder de kracht der genade te kennen;
- f. voorbijzien van de noodzakelijkheid van persoonlijke verzoening met God, enz.

Art. 5. Wij letten voorts op het verschijnsel van eenzijdig-voorwerpelijke prediking, waarbij de onderwerpelijke zijde der Waarheid te weinig geaccentueerd, of geheel terzijde gelaten wordt. De verwerving des heils door Christus, wordt wel ontvouwd, maar van de toepassing des heils door den H. Geest in de harten van Gods uitverkorenen wordt in den regel te weinig gehoord.

Art. 6. Wij bemerken tevens in de prediking een voorstellen van de leer der Heiligmaking, waarbij dan stilzwijgend aangenomen wordt, dat de leden der gemeente reeds gekomen zijn tot kennis van eigen ellende en tot gelovige omhelzing van Christus als hun persoonlijke Zaligmaker. Alzo is het ontdekkend en het evangeliserend element in de prediking niet evenredig aan het Etisch element daarin.

Art. 7. Wij hooren, als gevolg van het in art. 6 genoemde, in de prediking wel over de plicht tot gehoorzaamheid aan Gods geboden preken, maar de verkondiging van Gods souve-

reiniteit, van Zijn Vrijmachtige Genade, en daarmee van de uitverkiezing geraakt teveel op de achtergrond, en wordt vaak slechts terloops aangeroerd.

Art. 8. Wij verklaren de in de art. 2 tot 7 genoemde toestanden voor een niet gering deel uit het Verbondmethodisme, dat sinds geruimen tijd in de Kerk is binnen gedrongen, en dat in de leer der Veronderstelde Wedergeboorte zijn criterium heeft. Zowel predikers als gemeente hebben niet voldoende in het oog gehouden, dat ook de kinderen des verbonds tot persoonlijke bekeering moeten komen.

Art. 9. Wij noemen hierbij gelijk het ambtelijk huisbezoek, dat ook veelal al te verbondsmatig plaats vindt, en opgaat in formaliteiten, zonder tot de eigenlijke zielszorg door te dringen.

Art. 10. Wij betreuren ook de invoering van allerlei liturgische en andere nieuwigheden en niet het minst de ingebruikneming van de onbegeerde nieuwen gezangenbundel, die de heerlijkheid der Psalmen in de schaduw stelt en onze Kerk op een hellend vlak brengt. Wij kunnen deze veranderingen niet anders zien dan als symptomen van achteruitgang en als illustraties van geestelijke armoede der Kerk.

Art. 11. Wij erkennen, dat er tusschen de gesignaleerde jammerlijke toestanden in prediking en in het gemeentelijk leven een wisselwerking bestaat. De gemeente staat schuldig tegenover haar leeraren door hen te ontmoedigen, tegen te werken, het gebed voor hen te verzuimen, hem liefdeloos te behandelen; zoodat het als een oordeel Gods aangemerkt moet worden dat in de bediening des Woords het gezond-bevindelijk element gemist wordt. De gemeente is echter niet alleen oorzaak, doch ook slachtoffer van de tegenwoordige prediking, die veelmeer zieleleiding behoort te geven, door de onderscheidene geestelijke toestanden, naar den Woorde Gods te ontvouwen.

Art. 12. Wij verbinden ons met ernst te staan naar een geestelijke reformatie, door onze kerkelijke mede-leden te wijzen op den eenigen weg, waarop behoud en herstel voor onze Kerk en voor ieder persoonlijk te vinden is. En wij belijden daarbij, dat niet door kracht, noch door geweld eenig resultaat gezocht mag, of bewerkt kan worden, maar dat alleen de krachtige werking van den H. Geest het brengen kan tot reformatie des harten en der Kerk.

Art. 13. Wij zoeken de bereiking van ons doel:

- a. het houden van onderlinge bijeenkomsten, waar wij:

1. elkander wenschen te stichten uit Gods Woord;
2. bovengenoemde toestanden bespreken en biddend den Koning der Kerk opdragen;

- b. het getuigenis geven van ons gevoelen, met ootmoed en eerbied, aan de ambtsdragers en de leden der Ger. Kerk.

- c. het verbreiden van onze overtuiging door geschriften.

Tot zover het Accoord. Wij onthouden ons ditmaal van enige bespreking.

Hier worden scherpe aanklachten geuit. Aanklachten tegen het Neo-Calvinisme dat een overheersende positie kreeg in de Ger. Kerken.

Ds. Kremer, Kerkblad van Leeuwarden van 9 maart 1935.

Ds. H. van Leeuwen.

Dit artikel werd gevonden tussen de papieren van onze overleden medewerker.

B.

Bij Gods altaren

Zelfs vindt de mus een huis, o Heer!
De zwaluw legt haar jongskens neer
In 't kunstig nest, bij Uw altaren.
Bij U, Mijn Koning en mijn God.
Verwacht mijn ziel een heilrijk lot.

Psalm 84 : 4 en 5.

Bekende regels zijn dit. Regels, die we leerden op school en reeds zongen bij vader, moeder thuis. En vandaag zijn die regels niet afgeschreven. Het is te hopen, dat ze in ons leven. Dat ze ons eigen zijn. Want ook in deze regels spreekt het geestelijk leven. Het leven,

wat uit God is en zich daarom keert tot God. In gebed. In verlangen. In heimwee.

Voor de aandacht van de dichter, waarschijnlijk op zijn zwerftocht, komen de vaste, constante bewoners van het tempelplein. Het zijn de mussen en de zwaluwen, waaraan hij denkt. Deze vogels worden steeds bij de tempel gevonden. Zijn vliegen af en aan. Zij worden in hun vlucht niet gestoord, noch tegengehouden. Ze kunnen van en naar het tempelplein gaan. Op de dag zijn ze bij Gods Huis. In de nacht zijn ze dicht bij het Huis des Heeren. Rustend, slapend in het nest. Broedend. De jongen koesterend en voedend. Dit alles kan gedaan worden bij de tempel. Wanneer de dichter hieraan denkt, dan treft hem de bevoorrecht van de vogels. En juist van deze vogels nl. de mus en de zwaluw. Naar menselijk denken zouden daar andere vogels gezien worden. Exotische vogels horen bij het Gods Huis en dat tot verfraaiing van dat Huis. Vogels met een schitterend kleurendek. Vogels die kunnen zingen. Zo kunnen zingen, dat iedereen er stil van wordt. Maar niet één van die wordt er gezien. Dagelijks, regelmatig is er een stel mussen en zwaluwen. Hoe is het mogelijk. Vogels van het minste soort. Immers wat is een mus. Veren om te pronken heeft hij niet. Een stem om te zingen ontbreekt. Hij kan alleen maar wat tjlpen. Niemand moet hem. Hij wordt niet gevangen voor een plaats in een volière. Hij is nog een brutaal beest ook. Men jaagt hem weg, maar even later komt hij weer terug. Zijn waarde is nihil. Jezus wijst op zijn geringe handelswaarde. Twee musjes worden er verkocht voor één penning en vijf voor twee penningen. En wat de zwaluw betreft. Zijn waarde is iets meer dan die van de mus. Hij heeft twee treffende eigenschappen. Zijn tijden zijn sprekend en hij bouwt zijn nestje 'kunstig'.

Een mus en een zwaluw. Beide een plaats op het tempelplein. Zelfs een nest daar. En dat naar Gods wil. God de Heere heeft deze vogels, juist deze vogels van het minste soort een plaats gegeven. Dicht bij Zich. Deze geringe, nietige, niet opvallende, niet begerenswaardige schepselen een plekje bij Gods woning. Bij Gods altaren. Hoe is het mogelijk! Wat treffend. Onderwijzend. Bemoedigend. Aansporend. De dichter heeft de Goddelijke les begrepen. De vogels, de mus en de zwaluw zijn het beeld van de mensen. Mensen zijn niets. Mensen hebben geen enkele waarde in zich. Ze bezitten geen heerlijkheid en schoonheid voor de Heere. Er gaat niets van hen uit. Ze kunnen niets tonen. Ze kunnen op niets wijzen. De Heere zou moeten verachten en verwerpen. Wie op de school van de Heilige Geest is, leert dit onderstrepen. Maar krijgt tevens ook oog voor het zichtbaar onderwijs. Bemoedigend en aansporend. Men mag komen. Komen als een mus, als een zwaluw tot Gods huis. Komen tot Gods altaren. De plaats van de offerande. De plaats van verzoening, van vergeving. De plaats van gebed. Van leven en gemeenschap. Zo staan Gods kinderen niet als eenlingen op de wereld. Gemeenschapszin en beleving vindt bijzonder plaats bij de altaren des Heeren. En wat door ons ook niet voorbij mag gezien worden, van het oud-testamentische altaar ging een rijke prediking uit. In het altaar te Jeruzalem sprak het unieke nl. de taal van het kruis. Het kruis van Golgotha. Nu naar die altaren des Heeren verlangde de dichter: Bij de sprekende, getuigende en betuigende altaren wilde hij zijn. Daar wilde hij leven, want daar lag zijn leven. Daar kon hij alleen leven. Daar alleen is leven voor hem. Gemeenschap en vrede. Rust. Wat vermag vandaag het kruis van Christus. Wat het geeft, wat bewerkt het. Door het kruis van Christus is er gemeenschap en rust. Rust aan Gods hart. Een blijvende plaats in Gods hart. En dat voor een zwerper. Voor een dakloze. Voor één die belijden moet: "Heere, ik ben een mus en een zwaluw gelijk". De minste, de slechtste onder de mensen. Ik behoor tot de voor-naamste onder de zondaren. Maar een plaats bereid. Een plaats gegeven. Een plaats verdiend in Gods Huis. En dat alles door de Heere van het heiligdom. De Dienaar, de Bedienaar van Gods Huis. Jezus Christus. Wie was Hij en wie werd Hij. Van Hoge komaf en waar kwam Hij terecht. Hij ging niet

vele musjes te boven. Hij kwam zelfs onder die dieren te staan. Vossen hebben holen en de vogels des hemels nesten, maar de Zoon des mensen had niets, waarop Hij het hoofd kon neerleggen.

Voor Hem was er geen blijvende plaats in de tempel. Hij werd gedreven uit de stad van Zijn Vader. Hij werd een uitgeworpene. Buiten de legerplaats kwam Hij terecht. Hangend aan het vloekhout. Kennend de Gods verlaten. Maar door Zijn kruisgang, door Zijn kruisiging is Hij geworden het altaar in en van Gods Huis. Het altaar, dat trekt. Het altaar, waar woning bereid is, ook vandaag voor een ieder, die hartelijk leeft bij wat de dichter verlangt. En bij zijn verlangen maakt de dichter ook kenbaar zoals hij de Heere ziet en erkent. Hij ziet Hem als Koning en God. Als de Alleenheerser, Die zeggenschap heeft en regeert. Die Heere is van Zijn volk. Hij ziet Hem als de enige Schepper en Onderhouder. Hij erkent Hem ook als Zijn Koning en Zijn God. Nu in die belijdenis mijn Koning en Mijn God spreekt het genadeleven in hem. Ondanks alles wat veroordeelt, wat hem aanklaagt en waarom Hij verworpen zou moeten worden, kan en wil hij toch niet nalaten uit te spreken wie zijn Koning en zijn God is. Zo gaat het steeds op de weg der genade. Een zichzelf veroordelende zondaar, een alles verzondigd hebbend zondaar kan niet nalaten te belijden Wie zijn leven is. Nog sterker wie de Bezitter, de Eigenaar van zijn leven is.

Het is ook te begrijpen, dat de dichter van de mus en de zwaluw, die zo dicht bij Gods Huis zijn, hoort tot de permanente bewoners van de tempel des Heeren. De priesters en de levieten hebben er een vaste plaats. Zij zijn verbonden aan en vergroeid met de dienst des Heeren. Ze staan in dienst. Steeds bij de altaren. Steeds betrokken bij het altaar. De offerdienst. De dienst der gebeden. Hoe groot. Hoe rijk. Hoe heerlijk.

Vandaar zijn uitroep: "welgelukzalig zijn zij, die in Uw huis wonen". Zo is het vandaag nog. 's Heeren dienaren mogen in Zijn dienst staan. Zijn knechten dienen Hem in het ambtswerk. Van dag tot dag. En bijzonder op Zijn dag. Maar naast het bijzondere ambt is er ook het ambt aller gelovigen. En wie dat bezit, dat kent weet zich verbonden aan het huis van de Heere. Wil leven in het huis van de Heere.

David's belijdenis wordt van harte overgenomen: "Een ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het Huis des Heeren, om de lieflijkheid des Heeren te aan schouwen en te onderzoeken in Zijn tempel". En zijn zekerheid mag door genade onderstreept worden: "En ik zal in het Huis des Heeren blijven tot in lengte van dagen". Hoe kan de dienst van het Woord, de dienst van de sacramenten, de dienst der gebeden spreken, treffen. Onderwijzen. Troosten en sterken. Een stukje geven van het hemelleven. Een voorsmaak van de eeuwige zaligheid. Enige ondervinding gevend van het 'Hem dienen dag en nacht in Zijn tempel'. Vandaar het belijden: één dag in Uw voorhoven, Heere, is beter dan duizend elders; ik koos liever aan de dorpel in het huis Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid". Wie nu jaloers is op de plaats van de mus en de zwaluw, wie de dienaars van de tempel welgelukzalig acht vanwege hun plaats, dienstwerk en lofprijzing wordt niet buiten het huis gesloten, maar krijgt een vaste plaats. Een vruchtbare plaats zelfs. Want er staat geschreven: "die in het huis des Heeren geplant zijn, die zal gegeven worden te groeien in de voorhoven van onze God. En mogen ze oud worden: "in de grijze ouderdom zullen zij nog vruchten dragen; zij zullen vet en groen zijn, om te verkondigen, dat de Heere recht is; Hij is mijn Rotssteen en in Hem is geen onrecht".

Ds. M.C. Tanis.

De Beking 2.

Berouw

Dit is ook een element in de bekering. U vindt het bij die drieduizend mensen die op de pinksterdag tot bekering kwamen. De

apostelen werden allen vervuld met de Heilige Geest. Petrus sprak tot de Joden: deze Jezus heeft God opgewekt; waarvan wij allen getuigen zijn..... deze Jezus, Die *gij* gekruist hebt (Hand. 2 : 32, 36). Wat Petrus zei, was waar. Jezus is de Christus. Vele Joden werden overtuigd van hun zonde. Zij hadden de Messias, de Christus gekruisigd! Zij werden getroffen. "Als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart." Zij werden "doorstoken" in hun hart, staat er eigenlijk. Zij zijn overtuigd van hun zonde. En deze overtuiging wordt niet onderdrukt of gesmoord, zoals bij Felix en bij de rijke jongeling. Die mensen op de pinksterdag riepen uit hun nood. Verbijsterd vroegen zij Petrus en de andere apostelen: "Wat zullen wij doen, mannenbroeders?"

Petrus geeft als antwoord: bekeert u. Hij zegt, dat de Heere God verlossing aan hen beloofd heeft. In de Heere Jezus Christus, de Zaligmaker. Hij is de enige Weg des behouds. Drieduizend mensen namen zijn woord gaarne aan. Deze mensen waren overtuigd van hun zonde en verslagen van hart. Ze hadden oprecht berouw. Door het werk van de Heilige Geest.

Overtuiging van zonde is een onmisbaar element in de bekering. En berouw eveneens. Dat wordt zichtbaar bij die drieduizend mensen op de pinksterdag. Zij hadden oprecht berouw. Ze waren bedroefd over hun zonde. Ze probeerden hun verkeerde daad niet goed te praten, maar ze veroordeelden zichzelf.

Dat is een wezenlijk element in de bekering: niet onszelf rechtvaardigen, maar veroordelen. In verslagenheid van hart, in oprecht berouw roepen tot God. Dat hoort echt bij de bekering.

Petrus zegt: bekeert u. Hetzelfde woord lezen we bij Johannes de Doper, Matth. 3 : 2. En bij de Heere Jezus Christus Zelf, in Mark. 1 : 15 "bekeert u, en gelooft het evangelie".

Bekering (metanoia) houdt in een andere gezindheid. Radicaal andere gedachten over onszelf. Wij komen zomaar niet tot andere gedachten over onszelf. Dat is diep ingrijpend. Andere gedachten over onszelf en over onze verhouding tot God en tot Zijn wet. Die wet is heilig. Alles wat daar tegenin gaat wordt dan veroordeeld. Er komt oprechte droefheid over de zonde; berouw. Dat is een wezenlijk element in de waarachtige bekering. We lezen ervan in Jer. 31 : 19. "Nadat ik mijzelven ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt, ik ben beschaamd, ja, ook schaamrood geworden.....".

Zijn wij bedroefd over de zonde? Is ons hart verbroken? Kennen wij dat diepe berouw? telkens weer opnieuw?

Bekering heeft alles te maken met de vraag: hoe staan wij tegenover de zonde? Kunnen wij het er best in (uit)houden? Wat is het een ontzettende werkelijkheid, dat wij (rustig) in de zonde kunnen leven. Ja, ons hart eraan ophalen.

Gods Woord zegt: haar het kwade! (Ps. 97 : 10). Als wij God liefhebben, moeten wij de zonde haten. God haat de zonde. Daarom moeten wij de zonde ook haten. Wanneer onze haat tegen de zonde echt is, zijn we dankbaar als een ander ons terecht brengt. Wanneer hij het verkeerde in ons leven aanwijst. Daar krijgen we ons zelf voor over. Net als de psalmdichter, die zegt: de rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn; en hij bestraffe mij, het zal olie des hoofds zijn. Zalfolie op je hoofd - dat is een eerbewijs. Daar kan je blij om zijn.

*D' oprechte sla mij zonder vrezen,
Ik reken zulks weldadigheid;
En zijn bestraffing, die niet vleit,
Zal olie op mijn schedel wezen.*

(Ps. 141 : 5).

Maar wat is het erg, als wij de kastijding haten (Ps. 50 : 17). Dan gaat het fout. De psalmdichter vraagt de Heere: zie of bij mij een schadelijke weg zij; en leid mij op de eeuwige weg (Ps. 139). Dan krijgen wij de Heere nodig en Zijn Woord. De dichter van Psalm 119 zegt: uit Uw bevelen krijg ik verstand, daarom haat ik alle leugenpaden. (Vers 104). Niet enkele leugenpaden, maar alle. Berouw heeft niet met een enkele zondige daad te maken. Met alle zondige daden. Met

iedere zondige neiging. Met al onze verkeerde gedachten, gevoelens, begeerten. Ons hele bestaan, ja zelfs ons diepste innerlijk bezien we nu in het licht van Gods Woord. Al wat daar niet mee overeenstemt, wordt radicaal veroordeeld en verworpen. We hebben er verdriet en berouw en pijn van.

Bekering is berouw. Maar dan zulk berouw, wat gepaard gaat met een afkeer van de zonde. Dat laatste hoort er wel bij. Dit berouw was er op de pinksterdag, bij de drieduizend bekeerlingen. En bij David in Psalm 51. Duidelijker voorbeeld van echt berouw is er haast niet.

David heeft gezondigd. Hij leeft er over heen. Weken, maanden. Wie weet hoe lang? Totdat de Heere de profeet Nathan zendt. Deze vertelt koning David een treffende gelijkenis. Een gelijkenis heeft altijd een spits. Dat was hier ook het geval. De profeet wijst koning David aan: *gij zijt die man! Gij hebt Uria, de Hethiet, met het zwaard verslagen, en zijn huisvrouw hebt gij u ter vrouwe genomen; en hem hebt gij met het zwaard van de kinderen Ammons doodgeslagen.*

Deze scherpe pijl van de Heere treft David diep in zijn hart. Zijn schuld wordt groot. Al zijn verontschuldgingen vallen weg. Hij praat zijn zonde niet goed. Hij wordt niet kwaad op Nathan, maar hij *buigt*. In diepe vernedering des harten belijdt hij: ik heb gezondigd tegen de Heere (2 Sam. 12 : 13). Dit zijn woorden van oprecht berouw. Dan gevoelen wij diep, dat wij tegen de Heere gezondigd hebben. Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan dat kwaad is in Uw ogen.

Echt berouw beziet de zonde voor de Heere. Wij hebben tegen God gezondigd. Echt berouw treurt over de zonde, omdat ze een genadig God mishaaft en een liefdevol Vader onteert en beledigt. Dat maakt verschil. Echt berouw heeft een diep inzicht in het karakter van de zonde. Dat hoort u goed in Psalm 51. David walgt van zichzelf, om zijn zonde. Berouw is een noodzakelijk element in de bekering. Echt berouw is er op de pinksterdag en bij David.

Nu zijn er verschillende soorten berouw. Niet alle berouw is echt. Dan moeten we wijzen op Kaïn, Farao, Saul, Achab, Judas. Hun berouw was niet echt. Zij staan in de bijbel getekend als een ernstige waarschuwing. Daar hebt u Farao. De Heere sprak duidelijk tot hem in verschillende plagen. Toch wilde Farao het volk Israël niet laten trekken. Daarop zond de Heere buitengewoon zware hagel en ijsbrokken. Dat kostte levens. Farao kwam onder de indruk. Hij liet zelfs Mozes en Aäron halen, en zei tot hen: ik heb mij ditmaal verzondigd, de Heere is rechtvaardig, ik daarentegen en mijn volk zijn goddelozen." (Ex. 9 : 27).

Dit lijkt een prachtige belijdenis. Farao heeft berouw. Deze keer heeft hij het verkeerd gedaan. "Ik heb mij *ditmaal* verzondigd." Hij beperkt zijn schuldbelijdenis. Hij heeft berouw over één zonde; niet over al zijn zonden. Dat is bij het echte berouw anders. Bij een verslagen hart. David zei: 't is niet alleen dit kwaad dat roept om straf. Waarachtig berouw erkent niet slechts één zonde, maar alle. Dan ben ik één brok zonde. Daar moet ik dan ook van verlost worden. Niet van de gevolgen van de zonde, maar van de zonde zelf. Voor Farao was het goed; als de bui voorbij was. Hij wilde van de (akelige) gevolgen van de zonde af. Dat bleek. De hagel was nog maar amper voorbij, of zijn berouw was ook voorbij! "Toen Farao zag, dat de regen en hagel en de donder ophielden, zo verzondigde hij zich verder en hij verzwaarde zijn hart." Ontzettend. Hij verhardde zich nog meer. Het ging met hem van kwaad tot erger.

Zijn berouw was niet echt. Het kwam voort uit schrik of angst. Niet uit het geloof. Niet uit de kinderlijke vreze Gods. Dat is het verschil. Een bekering, die enkel voortkomt uit angst of vrees voor straf is schijn.

We lezen ook van Achab. Achab was een verbondskind. Hij wilde een wijngaard kopen. Die grensde prachtig aan zijn kroondomein. Hij wilde er een goede prijs voor betalen. Het leek heel schappelijk. Maar Naboth weigerde beslist: dat late de Heere verre van mij zijn,

dat ik u de erve mijner vaderen geven zou! Achab gemelijk. Tenslott heeft Izebel er op een valse, geraffineerde manier voor gezorgd, dat hij toch de wijngaard kreeg. Achab gaat hem eens fijn bezichtigen.

Daar zendt de Heere Zijn profeet Elia. Deze gaat. En hij vindt Achab precies waar hij niet wezen moest: in de wijngaard van Naboth. De profeet spreekt de koning aan: also zegt de Heere, hebt gij *doodgeslagen*? En ook een erfelijke bezitting ingenomen?

Elia brengt de strenge boodschap van de Heere over. Koning Achab hoort het oordeel over zich uitspreken. En wat lezen we dan? "Het geschiedde nu, als Achab deze woorden hoorde, dat hij zijn klederen scheurde, en een zak om zijn vlees legde, en vastte; hij lag ook neder in de zak, en ging langzaam." (1 Kon. 21 : 27). Daar gaat Achab. Het is nogal wat. Hij werd niet kwaad op Elia. Hij praatte zijn daden niet goed. Hij toonde berouw; op allerlei manier.

Hij vernederde zichzelf. Denk het u eens in: koning Achab. Hij erkende zelfs, dat Gods oordeel rechtvaardig was! De Heere zegt Zelf: dewijl hij zich *vernedert* voor Mijn aangezicht, zo zal Ik dat kwaad in zijn dagen niet brengen. (Vers 29). De Heere vermindert de straf. Is die vernedering van Achab nog niet voldoende? Nee, dat is inderdaad niet voldoende.

Er was een zekere overtuiging en een bepaald berouw. En kan zo veel zijn, wat het toch niet is! Wij kunnen ons vernederen voor God, en na verloop van tijd terugkeren naar onze verkeerde wegen.

Wij kunnen uiterlijk berouw hebben. En uiterlijk ons leven beteren. Dat is goed. Dat is van betekenis voor dit tijdelijke leven. Maar het is niet genoeg! Het gaat allereerst om ons innerlijk. De Heere zegt: scheurt uw *hart* en niet uw klederen. (Joël 2 : 13).

Achabs berouw was niet het echte. Het was gen hartezaak. Het bracht hem er bijvoorbeeld niet toe, om de wijngaard aan de familie van Naboth terug te geven. De schrift zegt toch: brengt dan vruchten voort, der bekering waardig. (Matth. 3 : 8).

De bekering van Achab was een schijnbeking. Geen echte. Echte, waarachtige bekering van ons leven is maar geen verandering in daden alleen! Bekering is verandering van ons hart. Alle uiterlijke verbeteringen schieten tekort. Wat is het nodig, dat God door Zijn Heilige Geest ons goddeloze hart verbrijzelt en vernieuwt. We moeten een nieuw hart ontvangen. Dan komen er ook andere gedachten, gevoelens, woorden en daden.

Niet alle berouw is echt. Daarom moeten wij voorzichtig zijn en onderscheid maken.

De apostel Paulus schrijft immers over tweeërlei droefheid. "Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid; maar de droefheid der wereld werkt de dood." (2 Kor. 7 : 10). Er is ook een "droefheid der wereld". Dat is een wereldse, zelfzuchtige, egoïstische droefheid. Meer over de *gevolgen* van de zonde, dan over de zonde zelf. Ze komt ten diepste voort uit eigenliefde. Deze "droefheid der wereld" werkt de dood. Dat wil zeggen: ze voert naar de eeuwige ondergang.

De *droefheid naar God* is heel anders. Dit is een geestelijke droefheid. Niet over de gevolgen van de zonde, maar over de zonde zelf. Omdat wij tegen God gezondigd hebben. We hebben God verlaten. Deze droefheid komt niet voort uit eigenliefde, maar juist uit liefde tot God. Wij hebben namelijk gezondigd tegen een God Die enkel liefde is. In de droefheid naar God wordt daar iets van beleefd. Denk maar eens aan het hartelijk berouw van David, Petrus en van de verloren zoon. De verloren zoon begon zijn vader te zien als een welwillende, liefdevolle vader. (Luk. 15 : 17-20).

Zuidland,
Ds. H. van der Ham.

Mijn Wet in uw binnenste

1.

Bij de bespreking van het 5e deel van de preken van ds. J. van Sliedregt over de Heidelbergse Catechismus onder de titel *Uw enige troost* beloofden we in enkele afzon-

derlijke artikelen nog een en ander uit dit deel naar voren te zullen brengen. Dit vanwege de belangrijkheid van de inhoud. Het 5e deel draagt de titel die boven dit artikel staat. We wijzen er nog op dat de serie verschijnt bij Den Hertog b.v. te Houten.

In de eerste preek over zondag 34: Ik zal Mijn Wet in uw binnenste geven, schrijft ds. Van Sliedregt op blz. 12vv:

Echter door de zonde is de verstoring gekomen van deze schone harmonie. Door de zonde is ook het ware, zedelijke leven in de mens verstoord. Daardoor heeft de mens ook verloren de spontane zuivere kennis van zijn levenswet. Er is wel enig besef overgebleven, zoveel, dat hij weet, dat er verschil is tussen goed en kwaad, maar waar hij die ware Godskennis derft, heeft hij geen rechte kennis meer van de levenswet, die daaraan gebonden is. Het geestelijke levensgebouw is een ruïne geworden. Een ruïne verliest steeds meer zijn oorspronkelijke volkomenheid. De herscheppende genade Gods herstelt echter weer het geschondene, herstelt ook weer de kennis van de zedenwet, de levenswet der mensen. Hij wordt vernieuwd tot kennis van zijn levenswet, de breuk met God geheel in verzoening, en wordt vernieuwd tot wandel naar de zedenwet. Dus herschepping. Het heerlijk gebouw in eerste glorie hersteld, ja, nog voortreffelijker. Maar dit herstel van de kennis van de zedenwet doet God door middel van openbaring van buitenaf.

Die zedenwet, die dus inhield liefde tot God en tot de naaste, en die leefde in het hart des mensen voor de zondeval, doch na de zondeval niet zuiver meer gekend wordt, wordt nu door openbaring weer bekendgemaakt.

Hierdoor komt echter de zedenwet tegenover de mens te staan. En door zijn zondigheid is het hem alsof het een hem vreemde Wet is. In wezen is het echter zijn eigen van God bij zijn schepping geschonken levenswet, waarin zijn heil en leven ligt, want immers, als een schepsel niet leeft volgens de levenswet, zo gaat het te gronde: zo bij plant en dier, ook bij de mens. Voor die openbaring tot herstel van de kennis van de zedenwet heeft de Heere God het volk Israël uitverkozen, echter niet als zou de Wet voor dat volk alleen gelden. Neen, want het is de zedenwet voor de mens. Maar het verbondsvolk is aangesteld (en in de nieuwe dag de kerk) tot bewaarster en verkondigster van de zedenwet. De kerk heeft dus de roeping om niet alleen het Evangelie, maar ook de Wet te prediken, opdat elk mens weet wat zijn levenswet is, en waaraan God hem bindt. Welke verantwoordelijkheid draagt de kerk in de wereld.

Door openbaring, zeiden we, wordt de kennis van de zedenwet weer vernieuwd. De Geest bereidt dan verder het hart weer tot de geestelijke ware kennis van die geopenbaarde Wet, en herstelt zo in het hart het leven naar die levenswet, in liefde tot God en liefde tot de naaste, hier in aanvang, eens in volheid. Alles in gemeenschap des geloofs met Christus, straks in aanschouwen. Het spreekt vanzelf, dat waar nu aan de gevallen mens de zedenwet door openbaring weer wordt bekendgemaakt, deze een bepaalde uitwendige vorm ontvangt, welke ons dan voorlicht in de Wet der Tien Geboden. Adam kende deze vanzelf niet, hij droeg de geestelijke inhoud in het hart. Maar nu geeft de openbaring er een bepaalde vorm aan, die overeenkomst met de gewijzigde omstandigheden (door de zonde). Dit komt uit b.v. in het "gij zult en gij zult niet". Dat was natuurlijk voor Adam niet nodig. Verder zijn de Tien Geboden ook Israëlitisch gekleurd: b.v. het tiende gebod.... Gij zult niet begeren..... noch zijn os, nog zijn ezel..... Maar naar het wezen is het dezelfde zedenwet, en daar gaat het om.

Uit al het voorgaande is het wel duidelijk, dat de Wet der Tien Geboden een altoos geldend karakter draagt, en dus ook nu nog niet terzijde gesteld mag worden. Immers, zij is de vorm, waarin na de zondeval God de zedenwet, de levenswet des mensen, aan de mens heeft geopenbaard, en waardoor de kennis van die zedenwet weer wordt hersteld. En die zedenwet is dus zijn levenswet, die, zal de mens eeuwig leven, alle eer in zijn leven moet ontvangen. Herschepping brengt herstel van het oude. De verlossing in en door

Christus brengt dus de wet der zeden weer tot gelding in het leven der verlostten. Daarom moet dan ook de Wet der Tien Geboden in haar breedte en diepte in het leven van de christen gezag hebben, maar nu opgenomen in de genade van de Heere Jezus Christus, de grote Wetsvolbrenger, in Wie en uit Wiens kracht Gods kinderen in deze wet mogen wandelen. Zo keert dus de zedenwet, wier kennis we derven door de zonde, wier kennis ons weer bijgebracht wordt door de openbaring en de werking des Geestes in het hart, en die ons zo onze breuk met God en ons verloren bestaan deed aanschouwen, weer terug in het leven van de christen, wiens zonde verzoend werd in Christus, als de regel der dankbaarheid, zijn levenswet bij uitnemendheid. Leeft Gods kind niet in het geloof in Christus gericht op deze Wet, dan kwijnt zijn leven; doet hij het door genade wel, dan bloeit zijn leven in tere vreze Gods en godzaligheid tot ere Gods en tot zegen van de naaste.

Dat aldus aan de Wet der Tien Geboden een geheel enige plaats moet worden toegewezen, zo zelfs, dat zij in de nieuwe bedeling haar ereplaats moet behouden, en ook in het leven van de christ-gelovigen deze moet hebben, heeft de Heere duidelijk getoond in de wijze van openbaring. De vele wetten voor de ceremoniële en priesterlijke dienst in Israël, alsmede de politieke wetten voor Israëls volksleven, heeft de Heere door Mozes verordineerd. Mozes ontving ze op de berg Horeb als de middelaar van het oude verbond. Maar de Tien Geboden kondigt de Heere Zelf af. Natuurlijk is het gezag der andere wetten er niet minder om, doch het wijst wel op het onderscheid in de plaats, die de Tien Geboden in het geheel der wetgeving innemen. De wetgeving aan Israël begon met de afkondiging van de tien woorden (lees het maar na). Heel het volk wordt samengeropen rond Horeb en onder donderen en bliksemen, en het geluid der bazuin, en de rokende berg, werden de tien woorden geproclameerd (Ex. 20). En het volk week af en stond van verre. En zij zeiden tot Mozes: "Spreek gij met ons, en wij zullen horen; en dat God niet met ons spreke, opdat wij niet sterven." Ook lezen we dat de Heere Zelf de Tien Geboden ingrifte in stukken rotssteen van de Horeb, welke platen Mozes worden gegeven, om ze naar het volk te brengen.

Men mag van dit alles natuurlijk geen beeldspraak maken, als zou het zo maar voorgesteld zijn. Wie dat doet, heeft het gezag der Schriften verworpen. Het Woord zult ge laten staan. Zou Hij, Die het oor plant, niet horen, zou Hij dus, Die de mens de spraak geeft, niet kunnen spreken? En zo staat het ook met het ingriffen van de letters in de steen. Alles blijft een mysterie, doch hier zwijg de mens voor de majesteit Gods. Het volk heeft hier Zijn stem gehoord en Zijn tafels gezien. Zo moest het zijn, opdat Zijn heilige Wet de eeuwen door zou gelden. Wie, goddeloos of vroom, die Wet veracht, zal zich niet kunnen verontschuldigen. Bovendien heeft Christus het luid verkondigd, dat Hij niet het Nieuwe Testament ontsloot met het ontbinden van de Wet, maar: "Ik ben niet gekomen om die te ontbinden, maar te vervullen" (Matth. 5 : 17).

Dat alles nu wilden Ursinus en Olevianus beklemtonen, door de Tien Geboden in het stuk der dankbaarheid breed te behandelen. En daarmee hebben zij getuigenis gegeven van te verstaan de diepe zin der Schriften. En wij hebben hun lessen ter harte te nemen, opdat we ons niet op droggronden in slaap laten wiegen. De genade Gods zal ook mede daarin haar stempel in ons ontvangen, dat we met hart en ziel ons gebonden kennen en gevoelen in ware liefde aan de Wet der Tien Geboden en dat de uitleg der Tien Geboden, zoals we in de volgende zondagen van de Heidelbergse vinden, ook mede ons dagelijks brood is. Ook Psalm 1 is het levens- en reislied van de Kerk: "Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in de raad der goddelozen, noch staat op de weg der zondaren, noch zit in het gestoele der spotters; maar zijn lust is in des Heeren Wet, en hij overdenkt Zijn Wet dag en nacht". En van hem geldt: "Hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, en welks blad niet afvalt; en al wat hij doet zal wel gelukken."

O, niemand neme toch uit de genade oorzaak om 's Heeren geboden te veronachtzamen, want de genade Gods in Christus is er juist om ze in ere te herstellen en ze te doen betrachten. Daarom lezen we ook: "Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam geschiedt, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad" (2 Kor. 5). En om het goede te doen, te leven gericht op Gods Wet, daartoe heeft Christus Zijn genade verworven. Hebben we nu onze ware gedaante in de spiegel van deze Wet leren zien, Christus nodig gekregen en door Zijn genade een innige lust tot des Heeren Wet, zodat we met smart onze zondige lusten en begeerten waarnemen? Beantwoord die vraag eerlijk voor de alwetende God.

Deze behandeling van de Tien Geboden in het stuk der dankbaarheid heeft aan het gereformeerd protestantisme zijn eigen karakter gegeven. De verkeerde waan, die vooral bij de luthers en in de loop der eeuwen gevoed is, is, dat men eerst met Mozes kennis maakt, en dan kwam men van Mozes tot Christus. En in Christus gerechtvaardigd zijnde, leefde men naar de vrije inspraak des Geestes. Dus geen Wet meer nodig. Dit heeft echter feitelijk in de lutherse landen geleid tot een geheel, of een zo goed als geheel, in onbruik raken van het Oude Testament, en tot een stempelen van de christelijke religie als een nieuwe godsdienst. Maar zo is het niet. Neen, ook een kind van God blijft als een kind staan onder de Wet, maar nu onder de Wet zijns Vaders, Die in de hemelen is. En de vrijheid des Geestes was dus niet, dat hij van de Wet af is, maar dat hij in gemeenschap met Christus als kind de Wet zijns Gods uit eigen aandrang, met lust en liefde volbrengt. Daaruit, uit deze visie, heeft het gereformeerd protestantisme zijn eigen levenswijze en levensstijl gekregen, die men bij de luthers en geheel mist. We bedoelen de eigen stijl in zondagsheiliging, soberheid, enz. Welk een zegen is daaruit voortgekomen. Hoeveel conserverends is daarin geweest in de loop der eeuwen, terwijl het christelijk leven in andere kringen geheel verwereldlijkte.

Zeker schuilt er ook gevaar in, nl. dat men het evangelische loslaat en zich gebonden acht aan de oudtestamentische letter der Wet, zodat men zeer wettisch en daarbij hoogmoedig wordt. Zo kan men christenen aantreffen, die geen sigaar durven aansteken op zondag, omdat er in de oudtestamentische wet staat, dat er geen vuur op de sabbat mocht worden gemaakt. Dit is echter het gevolg van gebrek aan inzicht in de zin der openbaring Gods. Doch waar het juiste inzicht is in de geestelijke zin der Wet Gods, daar drukt de Wet des Heeren een gezegend stempel op de levensstijl, zodat kan worden gesproken van de zegen van de gereformeerde levenswijze.

Allerlei bewegingen zijn er in de loop der eeuwen geweest, ook in ons vaderland, die de kracht der Tien Geboden in het christelijk leven wilden breken. Het is ook best te begrijpen. Indien ons hart niet is gevoegd tot de tere liefdekennis Gods, hoe zal er dan een vrijwillig volk zijn. Dan knelt het juk. Dat merken we ook telkens, als we de mensen moeten vermanen op Gods geboden acht te geven. Dan wringt menigeen zich er onderuit met het: Maar dat kan een mens niet, of: dat moet God in mijn hart werken. Het is slechts bewijs van de opstand en vijandschap, die er in zulke harten leeft tegen de vrije genade Gods. Want was er een honger naar die genade in het: ik weet niet, ik heb niet, ik deug niet, ik wil niet, ik kan niet, zo zou de Koning Zich weldra ook ten opzichte van die mens zetten op de wagens van Zijn vrijwillig volk. Daarom nodigt de Heere: Geeft de Heere de hand en komt in Zijn heilgdom, en al wat u ontbreekt, wordt om niet geschonken. Christus heeft rijke schatten. Hij heeft de vloek der Wet op Zich gedragen, opdat een arm mens er onderuit zou worden gehaald; maar Hij draagt ook de Wet in het binnenst ingewand, opdat Zijn Geest het uit hem zou nemen en de Zijnen verkondigen, zodat ze in en door Hem Gode behagen

zullen als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis.

Tot zover ds. Van Sliedregt.

B.

Voor de jeugd

Nehemia 65.

"Als ik nu kwam in het huis van Semaja, de zoon van Delaja, de zoon van Mehetabeël, (hij nu was besloten), zo zeide hij: Laat ons te samenkomen in het huis Gods, in het midden des tempels, en laat ons de deuren des tempels toesluiten; want zij zullen komen om u te doden, ja, bij nacht zullen zij komen om u te doden.

Maar ik zeide: Zou een man als ik, vlieden? En wie is er, zijnde als ik, die in de tempel zou gaan, dat hij levend bleve? Ik zal er niet ingaan. Want ik merkte, en ziet, God had hem niet gezonden; maar hij sprak deze profetie tot mij, omdat Tobia en Sanballat hem gehuurd hadden.

Daarom was hij gestuurd, opdat ik zou vrezen, en also doen, en zondigen; opdat zij iets zouden hebben tot een kwaden naam, opdat zij mij zouden honen.

Gedenk, mijn God, aan Tobia en Sanballat, naar deze zijne werken; en ook aan de profetes Noadja, en aan de andere profeten, die gezocht hebben mij vreesachtig te maken."

Neh. 6 : 10-14.

Beste jongelui!

Het is een lange tekst die voor ditmaal boven dit artikel staat. Voor jullie het artikel gaan lezen, moet je eerst maar goed de hier boven geschreven verzen lezen. Want ze horen bij elkaar. Ze vormen weer een stukje van de geschiedenisken, die door Nehemia geschreven is.

Hij had zijn kracht gezocht in het gebed. Zo hebben wij het de vorige keer vernomen. Het was een kort gebed. Het was een krachtig gebed. En een krachtig gebed van een rechtvaardige vermag veel. Zo laat Jacobus dat ons weten. De Heere wist precies wat Nehemia van node had. Want de Heere had hem tot dit grootse werk geroepen. En dan mag de tegenstand groot zijn, doch groter dan de Helper is de nood toch niet. Gelukkig zijn diegenen die dat uit beleving weten.

De vijand was door het resolute woord van Nehemia afgeslagen. Hij had het hen duidelijk gezegd, dat het allemaal verzinsels waren, waardoor zij hem vrees zochten aan te jagen. Doch al was de vijand afgeslagen, hij was nog niet geheel verslagen. Laten we dit altijd bedenken. Want, we hebben het al meer gezegd, achter het optreden van Sanballat c.s. zat de duivel. Dat is de grote vijand van God. Ook van zijn volk, dat de Heere Jezus Christus in zijn lendenen meedroeg. Daarom zint hij steeds weer op nieuwe listen om uiteindelijk toch zijn doel te bereiken.

Hij verandert steeds van taktiek. Paulus heeft eens gezegd: Zijn listen zijn mij niet onbekend. Het is goed de listen van de duivel te kennen. Dan kan men daardoor des te beter zijn voorbereid op een volgende aanval. Wat was nu het geval? Sanballat en Tobia, met hun aanhang, hebben weer vergaderd toen die jongen, die ze met een open brief naar Nehemia gestuurd hadden, teruggekeerd was. Hun voornemen was hiermee voor de vijfde keer mislukt. Men zal het nu anders doen.

Er bevonden zich onder de geleerden van Nehemia mensen, die het met Nehemia niet eens waren. We zullen ze wel moeten zoeken in de kring die hij zo ongezoeten de waarheid had gezegd. Lees er hoofdstuk 5 nog maar eens op na. Het waren de verraders in de vesting. Het waren "mannen van naam". Niet de eerste, de besten dus. Een heel voorname persoon in de kring van de verraders was Semaja, de zoon van Delaja, de zoon van Mehetabeël. Wie het precies geweest is, is niet duidelijk. Doch dat hij als een zoon van die en die genoemd wordt, wijst er op dat het een man van bekendheid geweest is. Hij behoorde tot één van de priesterorden. Dat is uit het verhaal wel duidelijk. Er wordt in dat komplot ook nog een profetes met name genoemd, namelijk Noadja en ook nog andere

profeten. Zij vormden samen, al waren zij nog zo voornaam in de samenleving, een broeinest van ongerechtigheid. Want zijn waren gehuurd door Sanballat en Tobia c.s. Zo staat het duidelijk in vers 12 en 13. Je kunt deze schelmen wel op één lijn zetten met Judas. Die was ook eens gehuurd om de Heere Jezus te verraden voor dertig zilverlingen. Met geld kun je veel bereiken. Dat is alle eeuwen door al gebleken. Wiens brood men eet, wiens woord men spreekt. Dat is een bekend spreekwoord. Het gaat heden ten dage nog op. Het kan op een eerlijke manier gebeuren. Als je b.v. in dienst van een bedrijf bent, dan wordt er natuurlijk van je verwacht dat je achter het bedrijf zult staan.

Doch als dit een goddeloos bedrijf is, dan wordt het wel bedenkelijk als men daar een goed woord voor gaat spreken, enkel en alleen omdat het goed betaald wordt.

Zo was het hier in dit geval. We hebben met een goddeloos bedrijf te doen.

Eén uit het priester geslacht en anderen die een profetenmantel dragen, zonder door God gezonden te zijn, worden door de vijanden van Nehemia omgekocht, gehuurd! Hoe groot het verradersloon geweest is, staat er niet bij. Het is blijkbaar niet zo belangrijk dit te weten. Het gaat niet om het bedrag, doch om de zaak.

Nadat deze schelmen, zo noem ik ze maar, gehuurd waren, moesten zij hun werk gaan doen. Zij hebben daar natuurlijk ook eerst voor vergaderd. Hoe zullen we het aanpakken? Welke strik zullen we opzetten, zó dat Nehemia er argeloos instapt. Ze hebben het tenslotte gevonden.

De genoemde Semaja zal zich opsluiten in de tempel. Als priester mocht hij daar komen. En dan zal hij Nehemia uitnodigen om met hem in de tempel te komen praten. Doch dan moet er wel een aanleiding zijn, om hem naar de tempel te laten komen. De leugen is spoedig gevonden. Het is een leugen die in windselen van de waarheid is gewonden. En daardoor is hij des te gevaarlijker. Opletten! is dus altijd de boodschap.

Nehemia krijgt een uitnodiging om eens bij Semaja te komen. Dat is dus bij de priester. Nu, als je een uitnodiging krijgt om bij de dominee te komen, dan zoek je daar direct geen kwaad achter. Wat zou die man je kunnen doen? Je neemt bij voorbaat aan, dat hij je geen kwaad zal doen. Ook niet dat hij je beliegen zal. Hij zal toch op z'n minst wel de waarheid spreken. Dat mag je althans van een dominee verwachten. Zo zal Nehemia ook hebben gedacht. Hij is op alle manier op de uitnodiging ingegaan. Want het staat duidelijk in vers 10. Hij beschrijft het zelf: "Als ik nu kwam in het huis van Semaja, de zoon van Delaja, de zoon van Mehetabeël." De deur wordt voor hem opgedaan. Hij wordt hoffelijk ontvangen. Hij is tenslotte een waardig man. Hij is door de koning van Perzië aangesteld tot landvoogd. Zulke mensen moet je nu eenmaal overeenkomstig hun staat behandelen. Zo gaat het in de politiek.

Als hij in het huis van Semaja komt, is deze nergens te vinden. Waar zat hij dan? Ja, dat is ook een vraag. Er staat tussen haakjes "hij nu was besloten". Dat wil zeggen: Hij had zich opgesloten. Hij zat in een kamer achter slot. Hij had zich teruggetrokken om alleen te zijn. Waarom? De veronderstelling is wel geuit, dat hij dit deed om te mediteren. Om alleen met God te verkeren. Om te vragen wat de Heere wilde dat hij doen zou. Zo iets zou je van een priester, die in het Heilige verkeert, kunnen verwachten. Als deze gedachte post gaat vatten, dat kunnen jullie wel begrijpen, dan geeft dat een zekere waardigheid aan zulk een eerbiedwaardig persoon. Het moest daarom op Nehemia wel indruk maken. Als hij uit "zijn binnenkamer" voor de dag zou komen, dan zou hij op z'n minst een geloofwaardige boodschap hebben. Vergis je echter niet. De praktijk leert dat het allemaal show geweest is. Komediespel. Dat wordt nog veel bedreven. Niet alleen in de wereld, doch ook in de kerk, in het heilgdom. Want als het geen waarheid is, is het leugen en bedrog. Dat is voor de buitenwereld niet altijd te zien. Het is zelfs voor een

kind van God niet altijd dadelijk te onderkennen. Denk maar weer aan het verraad van Judas. Toen de Heere Jezus hem ging ontmaskeren, heeft niemand gedacht dat Judas de "verrader" zou zijn. Zij zeiden allemaal: "Ben ik het, Heere?" Zelfs Judas heeft dat ook gezegd. Hij sprak dus dezelfde taal als zijn mede-broeders. Doch het kwam niet uit hetzelfde hart voort. En de Heere ziet het hart aan. Ieder mag ten deze steeds wel acht geven op zichzelf, of heel zijn godsdienstig bedrijf geen komediespel is. We kunnen voor de buitenwereld een schone schijn vertonen, terwijl het er van binnen heel anders uit ziet. Wie zichzelf kent, zal dit niet zonder vrees lezen. Want elk mens heeft een arglistig hart. En ieder echt kind van God is bang voor zelfbedrog. Want mensen kun je bedriegen, maar God niet. Tenslotte komt Semaja voor de dag. Hij heeft een uitgestreken gezicht. Hij kijkt heel ernstig. Hij heeft een gewichtige boodschap. Daar hoort natuurlijk een ernstig gezicht bij. Het leven van Nehemia staat op het spel. Dat weet hij. Althans, zo doet hij het voorkomen.

En om nu het leven van Nehemia te sparen, heeft hij een voorstel. Luister maar: "Zo zeide hij: Laat ons te samen komen in het huis Gods, in het midden des tempels, en laat ons de deuren des tempels toesluiten; want zij zullen komen om u te doden; ja, bij nacht zullen zij komen om u te doden". Stel je voor. Zo iets te horen uit de mond van een "dienaar der waarheid", een priester, dat is geen kleinigheid. Het is echt wel om de schrik om het hart geslagen te krijgen. De onheilstijding komt voor ditmaal niet uit het kamp van de vijand, maar uit het heilgdom, de tempel.

Wat is Satan toch listig. Hij zet niet alleen de tenten der ijdelheid in de wereld wijd open, om mensen tot het verderf te brengen. Hij weet daar ook kerken voor de gebruiken. Kerken, waar de bijbel op de kansel ligt, doch waar de mensen bedrogen worden voor de eeuwigheid, omdat het Woord van God niet recht verkondigd wordt. Men spreekt dan van vrede, vrede en geen gevaar. En men verzwijgt, dat degenen die licht geloven, ook licht worden bedrogen.

Doch ik moet weer gaan eindigen. De volgende keer verder.
Hebben jullie al een abonnee aangebracht?
Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Van Hoytema-kalender 1989

A.G. Schoonderbeek's Uitgeversbedrijf,
Jordaan 40, 1251 PD Laren.

Hierboven vindt u een verkleinde reproductie

van de maand januari 1989 van deze kalender. We hebben al verschillende keren deze kalender van harte kunnen aanbevelen. Dat willen we ook nu weer doen. Het is een prachtige kalender, waar veel zorg aan is besteed, een sieraad aan de wand. De prijs is f 24,88.

B.

Boekbespreking

Jezus Christus: Verlosser, Voorloper, Voorbeeld door J.A. de Boer.

Dit is een brochure van 12 bladzijden, een lied meegerekend 14 bladzijden. Het bevat drie hoofdstukken: 1. Christus' manifestatie in het vlees; 2. de strijd in het leven van Jezus; 3. de navolging van Christus. Aan het einde lezen we als Noot: Wie meer over dit onderwerp wil weten, die leze het boekje "Christus geopenbaard in het vlees" (uitgave van Stichting DE WEG, Ambtstraat 119-121, 7605 ER Almelo). Ook verwijs ik naar hoofdstuk 5 (Christus verschenen in het vlees) in mijn boekje "Honger naar méer

geestelijk leven"). Dit geschrift is evenals deze brochure uitgegeven door de schrijver, Kievitmaan 124, 3844 XK Harderwijk.

We begrijpen niet wat de schrijver met deze uitgave bedoelt. Bij het lezen kwamen er allerlei bedenkingen op. Enkele voorbeelden noemen we: Op de 2e en 3e regel van pagina 3 - daar begint de brochure - lezen we: "God zond Zijn Zoon uit, geboren uit een vrouw...." (Gal. 4 : 4). In de Schrift lezen we daar: geworden uit een vrouw. Op pagina 8 staat: Als kind moest Jezus onderscheid leren en leerde Hij Zichzelf kennen (naar het vlees en naar de geest). Hij werd gehoorzaam aan Zijn hemelse Vader en was Zijn ouders onderdanig. Van Zijn geboorte lezen we in een profetie: "Zie, de jonkvrouw zal zwanger worden.....". Op dezelfde bladzijde lezen we ook: Jezus gaf Zijn eigen wil op en leefde volledig naar de wil van Zijn Vader, om de andere mens te dienen en te verlossen. We volstaan hiermee.

De brochure is te verkrijgen door storting van f 4,20 (f 3,- + f 1,20 porto) op girorek. 2582999 t.n.v. J.A. de Boer, Harderwijk.

B.

Wel eens op
TEXEL
geweest?

Beslist de moeite waard.
Bos, duinen, zee, vogel-
broedplaatsen,
visgelegenheden, etc.,
en ... rust.

U kunt op
'DE VERRASSING'

gebruik maken van
volledig pension voor
groot en klein.
Prijzen v.a. f 285,- p.w.
Of u kunt kiezen voor
een bungalow met alle
comfort of sta-caravan.

Voor 60-plussers
speciale voor- en
naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze
kleurenfolder aan.
Tel. 02223 - 661 of 391.

Plaats

uw

familie

berichten

in

Bewaar

het

Pand

Volledig pension aan-
geboden in het landelijk
dorp Kesteren in de Be-
tuwe, 3 km. van Rhenen.

**PENSION
DE PEEL**

Familie Knuivers,
Boveneindsestraat 14,
4041 EJ Kesteren,
tel. 08886-1687

Wat leest u in die 30 minuten?

Gemiddeld leest iedere Nederlander 30 minuten per dag
in zijn/haar dagblad.

Leest u een krant met een christelijke identiteit?

Het Reformatorisch Dagblad is
een voluit christelijke krant.

**Maak nu voordelig kennis met het
Reformatorisch Dagblad.
Drie weken voor slechts**

5.55

Reformatorisch Dagblad

Postbus 670, 7300 AR Apeldoorn
Laan van Westenenk 12
7336 AZ Apeldoorn
Telefoon 055-495222

Wenst een proefabonnement van drie weken
voor slechts

5.55

Bon in open envelop zonder postzegel zenden
aan:
Reformatorisch Dagblad, Antwoordnummer 92,
7300 VB Apeldoorn.

Dagelijks voedsel...

Dat is het thema van de folder, die momenteel op grote schaal wordt
verspreid om nieuwe donateurs voor het werk van de GBS te werven. Al
voor het bedrag van f 5,- per jaar kan men het werk van de GBS steunen.
De doelstelling van de GBS? Het verspreiden van betrouwbare Bijbels over de
gehele wereld. In ons land zorgt de GBS voor het leveren van betaalbare Bijbels
in de vertrouwde Statenvertaling. U heeft de folder nog niet ontvangen? Of heeft
u zich nog niet opgegeven als donateur? Schrijf dan even een briefje - zonder
postzegel - naar onderstaand adres of stuur onderstaande bon (volledig ingevuld) op.

BON

(aankruisen wat u wenst)

O Graag ontvang ik alsnog de folder "Dagelijks voedsel".

O Ja, ik geef mij (alsnog) op als donateur van de GBS.

Hr./mevr./meij.

Straat:

Postcode:

Datum:

Woonpl.:

Handtekening:

GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 18, 3300 WB DORDRECHT